

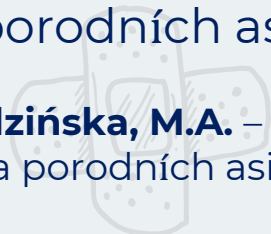

NACZELNA RADA
PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Sestra 2026: Pokročilé ošetrovatelské role

Elżbieta Drózdź-Kubicka,
Ph.D., Ph.D., członka Najwyższej rady
sester a porodních asistentek

Mariola Łodzińska, M.A. – przewodnicząca Najwyższej
rady sester a porodních asistentek

FUNGOVÁNÍ SAMOSPRÁVY SESTER A PORODNÍCH ASISTENTEK

Profesní samospráva funguje na základě zákona ze dne 1. července 2011 o *samosprávě zdravotních sester a porodních asistentek* (Sbírka zákonů z roku 2025, položka 1760).

- 1) **zastupuje osoby vykonávající povolání zdravotní sestry a porodní asistentky** a dohlíží na řádný výkon těchto povolání v mezích veřejného zájmu a na jeho ochranu
- 2) **stanovení a šíření zásad profesní etiky** a dohled nad jejich dodržováním;
- 3) **stanovení profesních standardů a standardů odborné kvalifikace** platných pro jednotlivé pracovní pozice
- 4) spolupráce při **určování směrů rozvoje** ošetrovatelství a porodní asistence;
- 5) **integrace komunity** sester a porodních asistentek
- 6) **ochrana** profesní důstojnosti
- 7) **zastupování a ochrana profesí**
- 8) **zaujímání stanoviska ke zdravotnímu stavu společnosti** , zdravotní politice státu a organizaci zdravotní péče
- 9) **zdravotní výchova a podpora zdraví** .

FUNGOVÁNÍ SAMOSPRÁVY SESTER A PORODNÍCH ASISTENTEK

Organizačními jednotkami místní samosprávy s právní subjektivitou jsou **Nejvyšší komora sester a porodních asistentek** (NIPiP) a **45 okresních komor sester a porodních asistentek**.

Nejvyšším orgánem Nejvyšší komory sester a porodních asistentek je **Národní kongres sester a porodních asistentek**. **Národní kongres** svolává Nejvyšší rada sester a porodních asistentek každé čtyři roky a účastní se ho delegátky volené na regionálních kongresech sester a porodních asistentek.

Samospráva sester a porodních asistentek má přes 377 000 členů, z toho 333 000 sester a 44 000 porodních asistentek.

Členy samosprávy jsou zdravotní sestry a porodní asistentky, které získaly certifikaci nebo jim bylo uděleno právo vykonávat své povolání a jsou zapsány v registru vedeném okresní radou příslušném pro jejich místo výkonu praxe. Členství v samosprávě je povinné.

Členové samosprávy mohou volit a být voleni do řídicích orgánů komor. Mohou využívat pomoci komor při zvyšování své odborné kvalifikace, právní pomoci, ochrany odpovídajících profesních podmínek a dalších výhod souvisejících s aktivitami svépomoci.

Členové samosprávy jsou povinni jednat v souladu se zásadami profesní etiky a pravidly odborné praxe uvedenými v zákoně ze dne 15. července 2011 o povoláních sester a porodních asistentek, svědomitě vykonávat své profesní povinnosti; dodržovat usnesení orgánů komory, pravidelně platit členský příspěvek a aktualizovat údaje v registru sester a registru porodních asistentek.

SOUČASNÉ VÝZVY MÍSTNÍ SAMOSPRÁVY

Novela zákona o povoláních zdravotní sestry a porodní asistentky

Udržení růstu mezd

Nedostatek personálu a stárnoucí personál

Zvyšování profesní nezávislosti

Zavádění poradenství v oblasti infekcí, specializovaného stomického poradenství v AOS, ošetrovatelského poradenství v centrech duševního zdraví a onkologického poradenství

Rozhodování o dočasné pracovní neschopnosti a vydávání potvrzení – 5 dní

Zavedení pokročilé ošetrovatelské praxe právním aktem

**Kompetence sester
v právních úkonech**

- **předepisování léků a vystavování receptů** zdravotními sestrami a porodními asistentkami, a to i v rámci **další léčby**
- zdravotní sestry a porodní asistentky jsou od 12. června 2024 oprávněny **předepisovat vakcíny** obsahující léčivé látky, které jsou imunologickými přípravky pro ochranné očkování **dospělých ve všech dostupných formách**
- **předepisování zdravotnických prostředků** a psaní receptů
- **vydávání doporučení na diagnostické vyšetření**

kvalifikační zkoušky prováděné zdravotními sestrami a porodními asistentkami pro **doporučená očkování dospělých (od 1. října 2023) a dětí od 9 let** (od 1. ledna 2025)

potvrzení úmrtí, ke kterému došlo během lékařského zákroku, systémovou sestrou (vedoucí zdravotnického záchranného týmu)

- Zákon ze dne 15. července 2011 o *povoláních zdravotní sestry a porodní asistentky*
- Nařízení ministra zdravotnictví ze dne 18. ledna 2018 o *seznamu účinných látek obsažených v léčivých přípravcích, potravinách pro zvláštní výživu a zdravotnických prostředcích předepisovaných zdravotními sestrami a porodními asistentkami a o seznamu diagnostických testů, pro které jsou zdravotní sestry a porodní asistentky oprávněny vydávat doporučení*

Zákon ze dne 5. prosince 2008 o *prevenci a boji proti infekcím a infekčním nemocem u lidí*

- Zákon ze dne 15. července 2011 o *povoláních zdravotní sestry a porodní asistentky*
- Zákon ze dne 8. září 2006 o *státních záchranných zdravotnických službách*

Poradenství v ambulantní specializované péči

- ošetrovatelské poradenství - všeobecná chirurgie, kardiologie, diabetologie
- rady porodní asistentky - porodnictví a gynekologie

Služby sestry primární péče v **prevenci kardiovaskulárních onemocnění**

Vzdělávání poskytované sestrou primární péče v **koordinované péči**

- kardiovaskulární onemocnění, cukrovka, onemocnění plic, onemocnění štítné žlázy, onemocnění ledvin

Poradenství v primární péči v **komplexní ošetrovatelské péči**

- ošetrovatelské poradenství: ošetřování ran, péče o stomii, urologie

Nařízení ministra zdravotnictví ze dne 23. září 2019, kterým se mění nařízení o *garantovaných službách v oblasti ambulantní specializované péče*

Nařízení ministra zdravotnictví ze dne 24. června 2022, kterým se mění nařízení o *garantovaných službách v rozsahu primární zdravotní péče*

Nařízení ministra zdravotnictví ze dne 15. září 2022, kterým se mění nařízení o *garantovaných službách v oblasti primární zdravotní péče*

Nařízení prezidenta Národního zdravotního fondu č. 3/2023/DSOZ ze dne 9. ledna 2023, kterým se mění nařízení o *podmínkách uzavírání a plnění smluv o poskytování zdravotních služeb, jako je primární zdravotní péče*

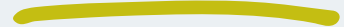
VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM PRO SESTRÁ A PORODNÍ ASISTENTKY PODPORUJE ZÁKLAD PRO ZÍSKÁNÍ NOVÝCH KOMPETENCÍ

Nařízení ministra vědy a vysokého školství ze dne 26. července 2026 o *standardech vzdělávání pro výkon povolání lékaře, zubního lékaře, farmaceuta, zdravotní sestry, porodní asistentky, laboratorního diagnostika, fyzioterapeuta a záchranáře* (Sbírka zákonů z roku 2021, položka 755), ve znění nařízení ministra vědy ze dne 10. října 2024.

**zavádí významné změny ve znalostech a dovednostech absolventů
prvního a druhého cyklu studia ošetřovatelství
a porodní asistence – od akademického roku 2025/2026**

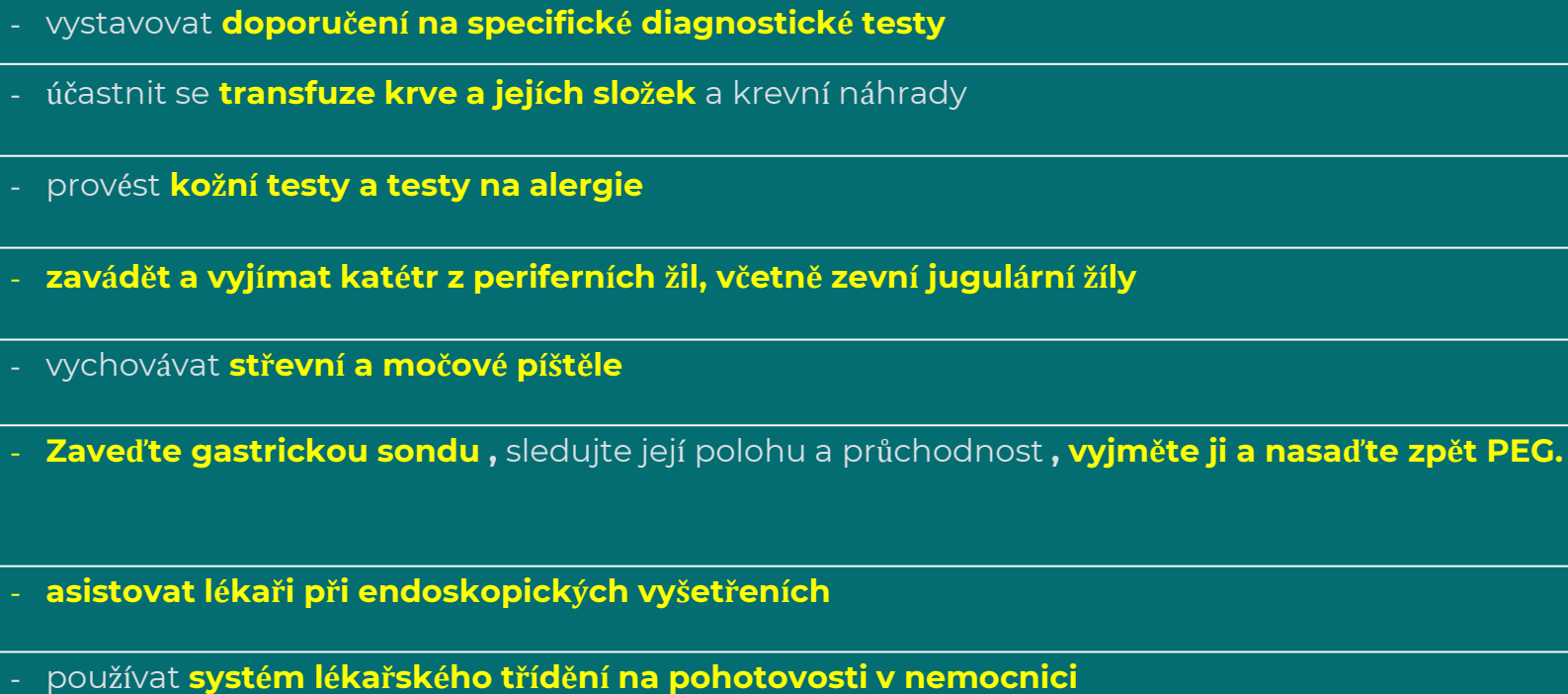

ZÍSKANÉ DOVEDNOSTI A KVALIFIKACE V PRVNÍM STUDIU **V** OŠETŘOVATELSTVÍ (studenti začínající studium od akademického roku 2025/26)

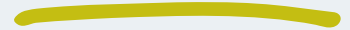
- provést **kvalifikační zkoušku pro preventivní očkování** (povinné i doporučené) a provést preventivní očkování stanovená zákonem
- provést **spirometrický test** a předběžně vyhodnotit jeho výsledky u pacientů různého věku a zdravotního stavu
- provést **elektrokardiografické vyšetření** pacienta v klidu, interpretovat složky správného záznamu bioelektrické aktivity srdce a rozpoznat elektrokardiografické znaky zdraví a život ohrožujícího stavu
- **odstraňovat stehy a ošetřovat ránu**, včetně přikládání a výměny obvazů, přikládání speciálních obvazů; volit metody a prostředky ošetřování ran na základě jejich klasifikace
- poskytovat první pomoc a provádět záchranné akce v rámci **kardiopulmonální resuscitace**, aplikovat resuscitační algoritmy BLS a ALS v souladu s pokyny PRC a ERC
- poskytovat služby v oblasti **podpory zdraví a prevence nemocí**, včetně rakoviny
- **poskytovat preventivní, diagnostické, terapeutické a rehabilitační služby v rozsahu stanoveném zákonnými ustanoveními**

-
- vystavovat **doporučení na specifické diagnostické testy**
 - účastnit se **transfuze krve a jejích složek** a krevní náhrady
 - provést **kožní testy a testy na alergie**
 - **zavádět a vyjímat katétr z periferních žil, včetně zevní jugulární žíly**
 - vychovávat **střevní a močové píštěle**
 - **Zaveďte gastrickou sondu** , sledujte její polohu a průchodnost , **vyjměte ji a nasad'te zpět PEG.**
 - **asistovat lékařům při endoskopických vyšetřeních**
 - používat **systém lékařského třídění na pohotovosti v nemocnici**

**ZÍSKANÉ DOVEDNOSTI A KVALIFIKACE
PRO DRUHÝ CYKLUS STUDIA V
OŠETŘOVATELSTVÍ
(studenti začínající studium od
akademického roku 2025/26) ✚**

- pravidla **pro určování dočasné pracovní neschopnosti** a vydávání potvrzení v této souvislosti
- samostatně poskytovat zdravotnické služby v oblasti péče o pacienty léčené **hemodialýzou, peritoneální dialýzou a souvisejícími technikami**
- péče o **pacienty střevní a močová píštěl**
- samostatně poskytovat zdravotnické služby v oblasti péče o dospělé a děti s využitím **enterální a parenterální výživy**
- plnit úkoly **diabetologického edukátora**
- provádět **terapeutickou edukaci** v oblasti chronických onemocnění
- samostatně poskytovat zdravotnické služby v oblasti péče o pacienta **s dekubitem , rakovinným vředem, popáleninou, omrzlinou, povrchovou traumatickou ranou, vředem dolních končetin a diabetickou nohou a ošetřovat ránu konzervativními i chirurgickými metodami, včetně odstranění nekrózy z rány**

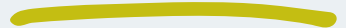

- poskytujeme specializované zdravotnické služby v oblasti preventivní a léčebné **kompresní terapie** při onemocněních žilního a lymfatického systému
- samostatně poskytovat specializované zdravotní služby v oblasti terapie akutní a **chronické**
- provozovat **ventilátor** v invazivním i neinvazivním ventilačním režimu
- provádět **ultrazvuková vyšetření** k lokalizaci periferních cév během jejich kanylace , lokalizovat Foleyho katétr , žaludeční sondu, endotracheální sondu a cévní průtok a krevní zásobení rány
- poskytovat **psychoedukaci pacientům** všech věkových kategorií s duševními poruchami, včetně deprese a úzkostných poruch, jakož i pacientům se závislostí a jejich rodinám či pečovatelům
- provádět **rehabilitaci pacienta s duševními poruchami** , včetně nácviku sociálních dovedností v různých oblastech péče, zejména v prostředí pacienta a jeho rodiny

Dne 1. dubna 2025 jmenoval ministr zdravotnictví ***Tým pro určení oblastí, včetně odborných činností, ve kterých lze realizovat pokročilou ošetrovatelskou praxi***

(Sbírka zákonů Ministerstva zdravotnictví z roku 2025, bod 26).

Tým identifikoval oblasti, včetně profesních činností, ve kterých mohou sestry implementovat pokročilou praxi.

Tým se skládal z:

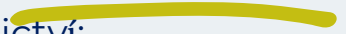
1) Vedoucí týmu – Mariola Łodzińska – předsedkyně Národní rady pro obyvatelstvo a práci

2) Místopředseda týmu – Dr. Klaudiusz Komor, MD – místopředseda Národní rady pro lékařský výzkum;

3) Členové týmu:

- a) zástupce Polské asociace ošetřovatelství,
- b) zástupce Národního odborového svazu sester a porodních asistentek,
- c) zástupce Nejvyšší lékařské rady,
- d) zástupce Agentury pro hodnocení zdravotnických technologií a tarifní systém,
- e) zástupce odboru zdravotnictví Ministerstva zdravotnictví,
- f) zástupce odboru rozvoje zdravotnického personálu Ministerstva zdravotnictví,
- g) zástupce odboru veřejného zdraví Ministerstva zdravotnictví,
- h) zástupce Oddělení pro rovnost v oblasti zdraví na Ministerstvu zdravotnictví;

4) Tajemník týmu – Andrzej Tytuła, MD, PhD – místopředseda Národní rady pro populaci a laboratoře

Kompetence pokročilé sestry v primární zdravotní péči

CÍL ZAVÁDĚNÍ KOMPETENCÍ

Zlepšení dostupnosti, kvality a efektivity zdravotnických služeb v primární zdravotní péči rozšířením kompetenčních práv sester s pokročilou praxí v primární zdravotní péči

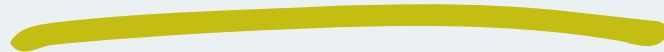

-
-
-
-
1. Zajištění péče, kontinuity léčby a sledování pacientů s chronickými onemocněními, a to i v rámci koordinované péče
 2. Zajištění komplexní péče a pokračování léčby geriatrických pacientů
 3. Zajištění dostupnosti poradenství pro pacienty vyžadující hospitalizaci a neodkladné lékařské zákroky v rámci primární zdravotní péče
 4. Realizace zdravotnických služeb v oblasti podpory zdraví, prevence nemocí a preventivních programů pro všechny skupiny příjemců primární zdravotní péče.
 5. Realizace úkolů ve prospěch pacienta v rámci spolupráce mezi primární zdravotní péčí a složkami systému zdravotní a sociální péče.

Kompetence pokročilé sestry v dlouhodobé péči

ÚČEL ~~ÚVODU~~ KOMPETENCE:

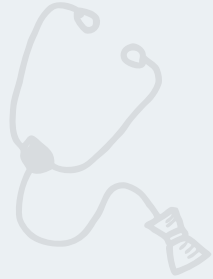
Pokročilá sestra v dlouhodobé péči poskytuje specializované poradenství na základě stanovených diagnóz, a to i v rámci klinické praxe.

Poskytuje holistickou péči o pacienta s přihlédnutím ke klinickému stavu pacienta, jeho úrovni samostatnosti a určuje další diagnostické a terapeutické postupy.

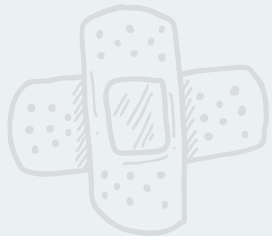
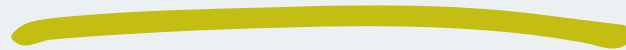
V terapeutickém procesu jedná autonomně, rozhoduje o plánování péče, diagnostických postupech a implementaci pokročilých intervencí.

Koordinuje péči o ~~pacienty~~ s multimorbiditou a polyfarmacií a doporučuje změny v terapii.

Kompetence pokročilé sestry v péči o rány

ÚČEL ZAVÁDĚNÍ KOMPETENCÍ

Sestra specializující se na péči o rány s pokročilou praxí poskytuje komplexní poradenství na základě stanovených diagnóz.

Zajišťuje komplexní posouzení, prevenci a léčbu ran a jejich komplikací. Poskytuje holistickou péči, která zohledňuje nejen stav rány, ale i celkový zdravotní stav a zdravotní potřeby pacienta.

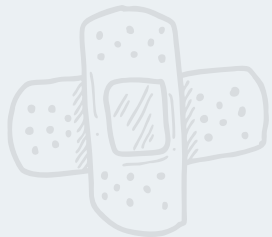
Během terapeutického procesu pracuje autonomně a rozhoduje o plánování péče, diagnostických postupech, výběru léčby, včetně typů obvazů, a hodnocení procesu.

Místa, kde budou úkoly vykonávány, budou: primární zdravotní péče, specializované kliniky, hospice, zařízení pro péči a léčbu, zařízení pro ošetrovatelskou péči a pečovatelská zařízení, nemocniční oddělení.

Kompetence pokročilé sestry v paliativní a hospicové péči

ÚČEL ZAVÁDĚNÍ KOMPETENCÍ

Demografické změny, jako je stárnoucí populace, pokles populace a nárůst chronických onemocnění, zvyšují tlak na systém zdravotní péče. Paliativní péče vyžaduje rychlou, koordinovanou a komplexní péči o pacienty s chronickými, progresivními a nevléčitelnými onemocněními vedoucími k těžkému utrpení. Rozvoj pokročilých sester (APN) v paliativní péči, jak je definují WHO a ICN, může tyto výzvy řešit.

Navrhované řešení doplňuje a podporuje práci týmů, nikoli je nahrazuje. APN budou tvořit pouze malé procento (v konečném důsledku několik procent) sester pracujících v paliativní péči, čímž se sníží riziko přetížení systému a nedorozumění v kompetencích. Model nevyžaduje organizační změny; pouze umožňuje plnější využití potenciálu sester se specializovaným vzděláním v ošetrovatelství v paliativní péči a praktickými zkušenostmi, a to na základě osvědčených mezinárodních modelů.

Kompetence pokročilé sestry v geriatrické péči

ÚČEL ZAVÁDĚNÍ KOMPETENCÍ

Cílem pokročilé sestry je **poskytovat komplexní, proaktivní, kontinuální a integrovanou péči** osobám ve věku 60 let a starším – a to jak v rámci lůžkové péče (zejména na geriatrickém oddělení nemocnice), tak v rámci ambulantní specializované péče.

Navrhované řešení může významně přispět ke zlepšení dostupnosti geriatrické péče a v širším smyslu k racionalizaci výdajů a zvýšení efektivity systému zdravotní péče.

Projekt si dále klade za cíl zlepšit dostupnost a kvalitu zdravotnických služeb v oblasti geriatrie zavedením nového typu služeb poskytovaných pokročilými sestrami v geriatrickém ošetřovatelství (specializované sestry s rozšířenými klinickými kompetencemi).

VÝHODY ROZŠÍŘOVÁNÍ OŠETŘOVATELSKÝCH KOMPETENCÍ

- zvýšení přístupu pacientů ke zdravotnickým službám v primární zdravotní péči, ambulantní specializované péči, paliativní a dlouhodobé péči
- Moderní zdravotní péče je založena na zavedení preventivní péče o pacienty všech věkových kategorií a zdravotních stavů.
- zlepšení kvality zdravotní péče prostřednictvím zvýšení kvalifikace zdravotních sester
- profesní rozvoj sester – větší autonomie a rozhodování v souladu s kompetencemi, možnost povýšení

NACZELNA RADA
PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

www.nipip.pl

**DĚKUJEME
ZA VAŠI POZORNOST**

telefon: (22) 327 61 61

e - mail: nipip@nipip.pl

